

3 COMERÇ

COMERÇ I ECONOMIA DELS ROMANS

- Fase de l'economia de subsistència: l'**agricultura**.

Els **cereals**: *far* (l'espelta, una classe de blat), *hordeum* (l'ordi) i *fava* (la fava), eren una bona mercaderia per comerciar.

L'**olivera**, la **figuera** (*figus*) i la **vinya**, amb tots els seus derivats, eren bons elements, també, per al comerç.

- Al principi: **comerç interior** (Roma i els pobles propers).

- Després: vies de comunicació (marítimes i fluvials). Intercanvi. **Comerç exterior**.

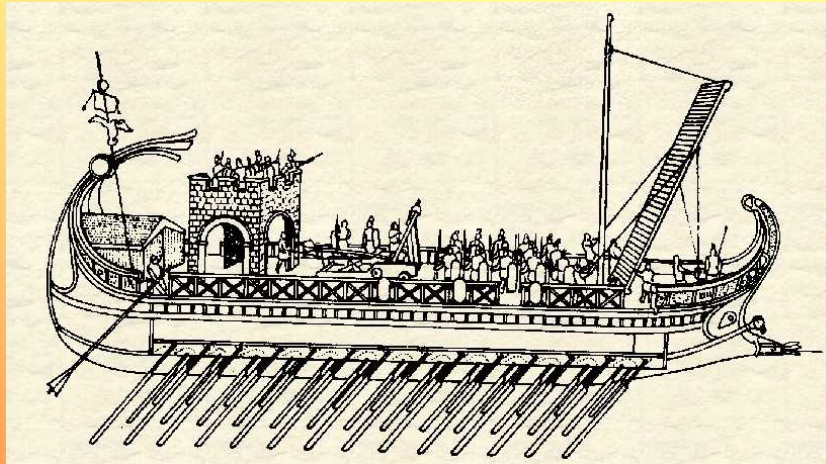
COMERÇ I ECONOMIA DELS ROMANS

- L'economia va anar **prosperant**.
- **Millora** la potència adquisitiva. Centres de consum. Objectes de luxe: pells, cuirs, ivori, fustes i pedres precioses, perfums d'Aràbia, espècies, articles de llana i de seda, ambre...
- Utilització dels **diners**.
- **Bancs**.

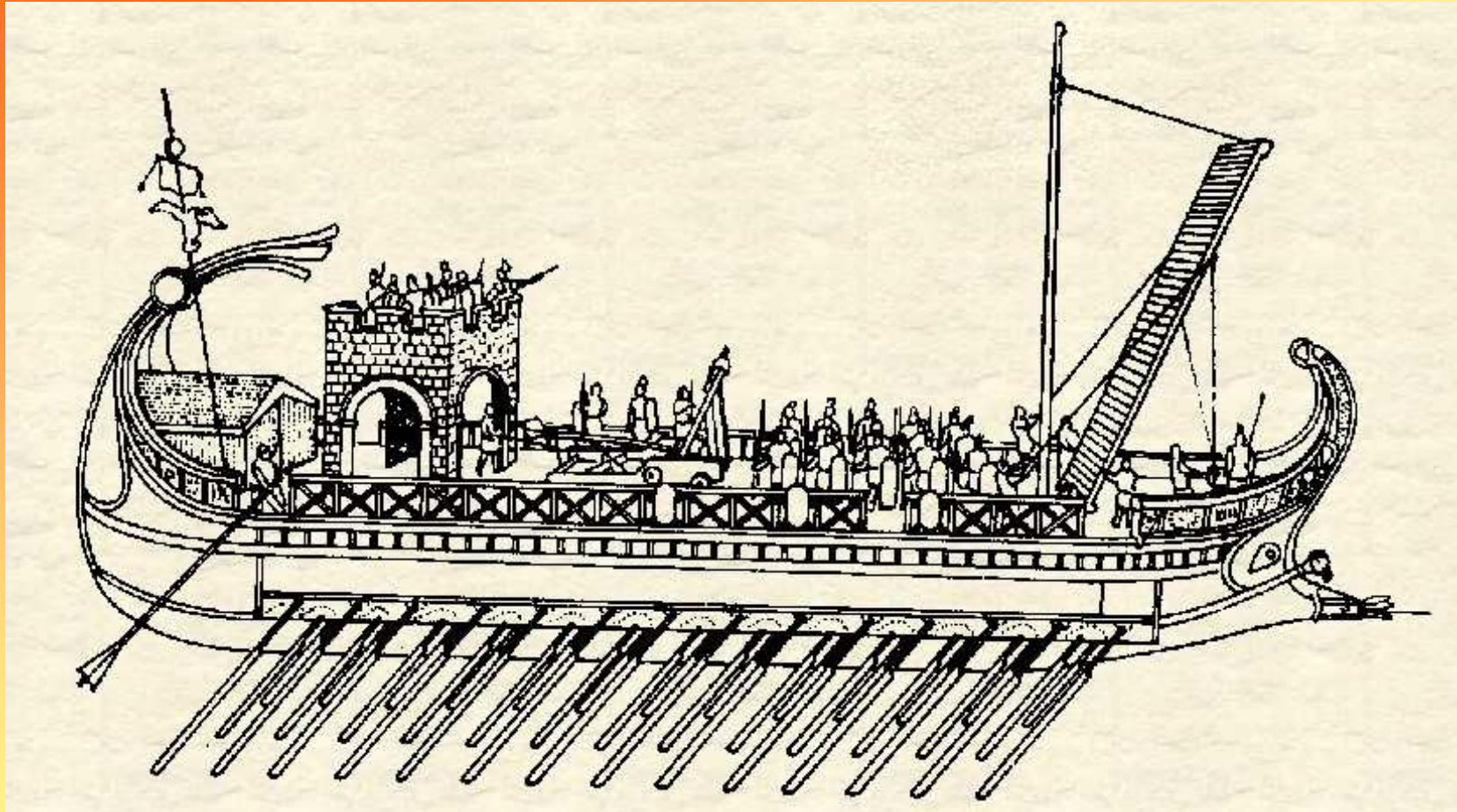

COMERÇ I ECONOMIA DELS ROMANS

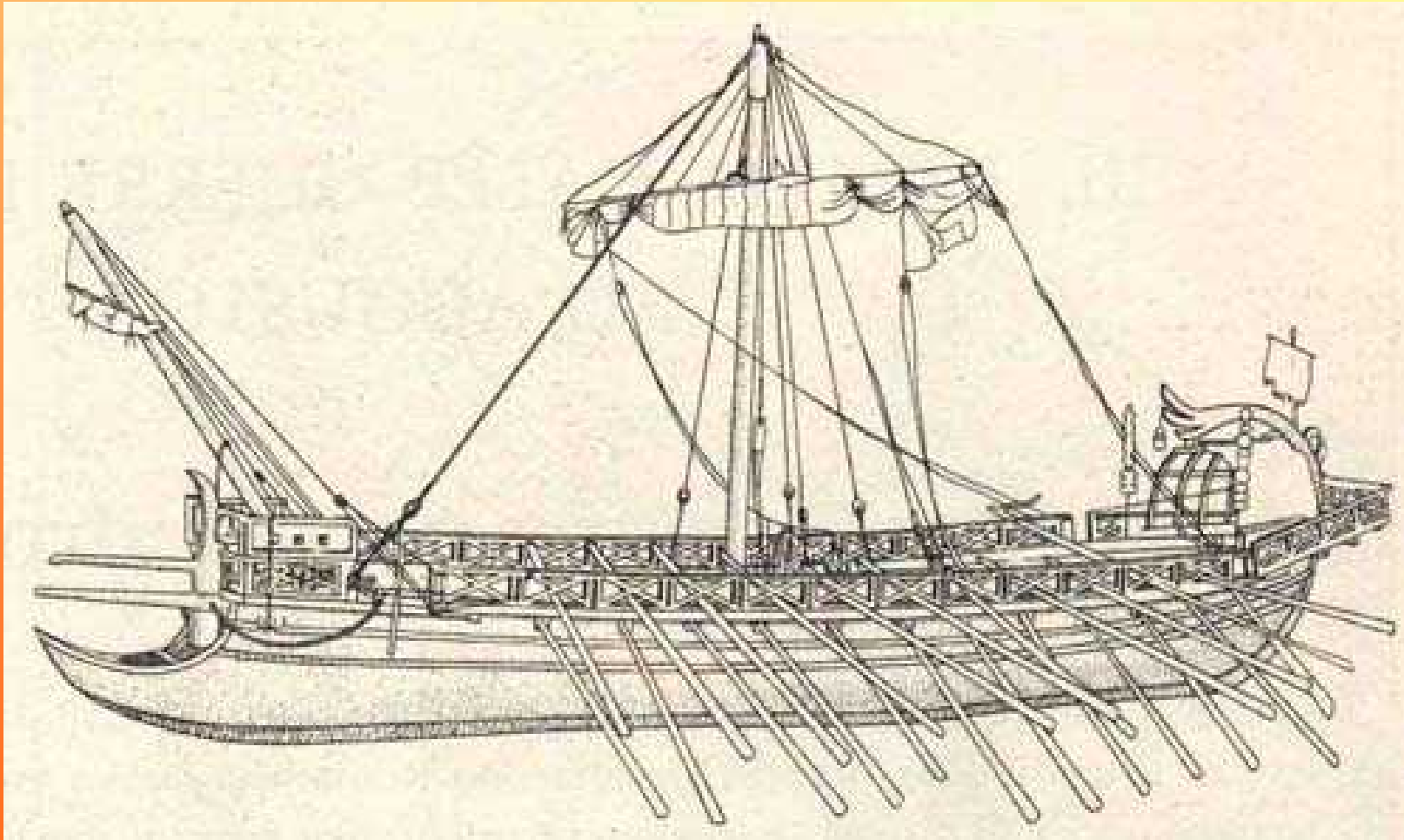
- El **riu Tiber**, navegable per petits vaixells, 20 quilòmetres del port d'Òstia.
- Comerç per mar. Ports d'**Òstia** i de **Puteoli** (a prop de Pozzuoli).
- **Importació** de productes: Alexandria, Cartago, Tarragona...
- Gran comerç utilitzava la **via marítima** i la **fluvial**, ja que les vies de comunicació terrestres s'utilitzaven més per finalitats militars i administratives.

BIRREMS, TRIRREMS, QUINQUIRREMS...

BIRREMS, TRIRREMS, QUINQUIRREMS...

ANEM A LA 'TABERNA'!

Les *tabernae* eren les **botigues** de Roma, als baixos de les cases romanes.

Les botigues constaven d'una sala que donava al carrer, on hi havia un taulell d'obra.

La gran activitat comercial demanava una gran **organització**; es formaren **corporacions professionals**, hi pertanyien tant els patrons com els plebeus assalariats.

Algunes corporacions com a mostra: *tinctores* (tintorers), *sutores* (sabaters), *figuli* (terrissaires), *aurifices* (orfebres, joiers), *fabri ignari* (fusters), *tonsores* (barbers), *ferrarii* (ferrers), *vestiarii* (sastres)...

ELS COMERCIANTS

- El venedor i el fabricant o artesà eren la mateixa persona.
- Els artesans de la pell (penseu en tots els estris que es necessitaven per a les mules i els cavalls), els artesans del bronze (instruments de cuina), els fusters i ebenistes, els ferrers (arades i estris per al treball al camp), els paletes, els transportistes en mules i carretes, els sirgadors i barquers, oferien els seus productes i serveis als possibles clients. Roma era una **ciutat activa, plena de soroll i de tragí.**
- Com a cosa curiosa, podem saber que, a Roma, **la feina de comprar i vendre era cosa dels homes.** Pocs documents ens parlen de dones venedores, únicament fan esment d'una peixatera, dues venedores de llana i una modista

ELS MERCATS

Mercats improvisats a l'espai lliure del *forum* o als carrers propers. El venedor instal·lava la parada en un lloc de molta concurrència i al migdia la tancava.

Més tard, **mercats coberts** on a banda i banda d'un passadís central s'alineaven les parades, com als mercats actuals que tu pots conèixer.

Com a exemple d'això, l'emperador **Trajà** va construir un mercat de 150 comerços, a començament del segle II, en forma de semicercle i de dos pisos, on s'hi venia de tot, uns autèntics grans magatzems de l'època.

Mercat de Trajà

LA MONEDA

En un començament: **bescanvi o permuta**.

En un segon moment: els ***aes rude o infectum***, uns lingots de bronze sense cap segell. El valor de cada lingot era el del seu metall. Normalment estaven segellats amb la imatge d'un animal: un bou, un xai, un porc, un elefant... Eren els ***aes signatum***. La unitat monetària era l'**as**, els lingots de bronze equivalien a 2 asos, 3 asos, etc.

LA MONEDA

Al segle IV aC, van aparèixer les primeres **peces rodones de bronze**, amb una nau al revers i el cap de Janus Bifront, a l'anvers.

Al segle III aC, encunyaren **monedes de plata**: el *sexterci* i el *denari* (2 i 10 asos).

Has de saber que, en temps antic, la sal era un producte molt important. Les salines d'Òstia abastien Roma d'aquests element i es va construir un camí per portar-la a la ciutat. Part de la paga que es donava als constructors d'aquest camí era feta en sal: el ***salarium argentum***. Prové d'aquí la paraula ***salari***.

LA BANCA I LA BORSA

Cap al segle II aC ja hi ha a Roma una **banca** ben organitzada.

Els **publicani** (depenien de l'Estat) eren els **especuladors** que la dirigien, canviaven la moneda, feien inversions i préstecs amb interès.

Més tard, a l'època imperial, van sorgir els **argentarii**, que crearen les banques privades. És l'inici dels documents comptables, els registres de comptes i els llibres de venciments per controlar totes les operacions. A la ciutat de Roma hi havia el **collegia mercatorum**, el que ara coneixem com a **borsa**. Ja ho veus, una ciutat ben moderna, però sense multinacionals.

HISPÀNIA UN REBOST PER A ROMA

- La conquesta d'Hispania.
- **Hispania**: un bon **rebot** dels productes agrícoles.
- **Tríada mediterrània**: productes de l'olivera, cereals i vi.
La fruita també va ser un producte molt valorat i ja es coneixia la tècnica de l'empelt.
- **Mines** d'or, p.ex.: les de Lleó.
- Les mines o **canteres** rebien el nom de **mèdules**.
- La pedrera d'**El Mèdol**, a Tarragona, conserva aquest nom-
- L'agulla de pedra que hi van deixar, al bell mig de la pedrera, que ens indica la profunditat de les seves extraccions.
- La **salaó** de peix produïda a Hispania, tècnica apresada dels fenicis, era un dels productes apreciats dels romans.

PRINCIPALS FACTORS QUE AFAVORIREN LA ROMANITZACIÓ

La romanització va ser possible gràcies a :

- 1.- La **fundació de colònies**. La més antiga va ser **Tarraco**.
- 2.- La **administració**. Imposaren un sistema propi de govern.
- 3.- El **dret de ciutadania**. Els nadius podien obtenir la ciutadania romana.
- 4.- L'**exèrcit**. Les tropes que es quedaven per guardar la **pax romana**.
Al voltant dels campaments (**castrum**) es formaven pobles o ciutats amb els comerciants que venien a vendre els seus productes.
- 5.- Les **noves famílies**. Molts legionaris es van casar amb dones nadiues.
- 6.- La **llengua**. El llatí era.
- 7.- Les **comunicacions**. Vies que permetia una acceptable comunicació.

Gallaecia

Tarraconensis

Lusitania

Cartaginensis

Baetica

FINIS HUIUS CAPITIS